

ประเด็นที่ ๒ กัญชาทางการแพทย์และสมุนไพรเพื่อเศรษฐกิจ
หัวข้อ กัญชาทางการแพทย์
เขตสุขภาพที่ ๔ รอบที่ ๒ / ๒๕๖๔

แบบรายงานการตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุขประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔

ประเด็นที่ ๒ กัญชาทางการแพทย์และสมุนไพรเพื่อเศรษฐกิจ

หัวข้อ กัญชาทางการแพทย์

เขตสุขภาพที่ ๔ รอบที่ ๒ / ๒๕๖๔

๑. ประเด็นตรวจราชการ กัญชาทางการแพทย์และสมุนไพรเพื่อเศรษฐกิจ

๒. หัวข้อ กัญชาทางการแพทย์

ตัวชี้วัด : ร้อยละของหน่วยบริการทางสาธารณสุขที่มีการจัดบริการคลินิกกัญชาทางการแพทย์

๓. หน่วยงานที่รับผิดชอบ (กรม/กอง/ศูนย์วิชาการ)

หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก ศูนย์สนับสนุนบริการสุขภาพที่ ๔ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ

หน่วยงานผู้รับผิดชอบร่วม สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครนายก อ่างทอง ปทุมธานี นนทบุรี สิงห์บุรี

พระนครศรีอยุธยา ลพบุรี และสระบุรี

๒. วิเคราะห์สถานการณ์ในพื้นที่

เขตสุขภาพที่ ๔ ประกอบด้วย ๘ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดนครนายก อ่างทอง ปทุมธานี นนทบุรี สิงห์บุรี พระนครศรีอยุธยา ลพบุรี และสระบุรี โดยเขตสุขภาพที่ ๔ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้กำหนดทิศทางการดำเนินงานด้านกัญชาทางการแพทย์ซึ่งมีเป้าหมายให้ผู้ป่วยเข้าถึงบริการคลินิกกัญชาทางการแพทย์ที่มีประสิทธิภาพ โดยมีการวางแผนเพื่อจัดตั้งคลินิกกัญชาทางการแพทย์แบบบูรณาการ เพิ่มศักยภาพหน่วยบริการสาธารณสุขในการใช้กัญชาทางการแพทย์ สนับสนุนการนำกัญชามาใช้ให้เกิดประโยชน์ทางการแพทย์ และมุ่งเน้นให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนอย่างเป็นรูปธรรม และได้กำหนดตัวชี้วัดในการดำเนินงาน คือร้อยละของหน่วยบริการสาธารณสุขที่มีการจัดบริการคลินิกกัญชาทางการแพทย์แบบบูรณาการ โดยมีเกณฑ์เป้าหมายในการจัดตั้งคลินิกกัญชาทางการแพทย์แบบบูรณาการ ดังนี้

ร้อยละของหน่วยบริการสาธารณสุขที่มีการจัดบริการคลินิกกัญชาทางการแพทย์	ปี ๒๕๖๔	ปี ๒๕๖๕	ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗
รพ. สังกัด สป.สธ.	ร้อยละ ๕๐	ร้อยละ ๗๐	ร้อยละ ๙๐	ร้อยละ ๑๐๐
รพ. สังกัดกรมวิชาการ	ร้อยละ ๕๐	ร้อยละ ๗๐	ร้อยละ ๙๐	ร้อยละ ๑๐๐
สถานพยาบาลเอกชน	เขตละ ๑ แห่ง	เขตละ ๓ แห่ง	เขตละ ๕ แห่ง	เขตละ ๑๐ แห่ง

ศูนย์สนับสนุนบริการสุขภาพที่ ๔ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ ได้รับมอบหมายร่วมกับศูนย์วิชาการภายในเขตสุขภาพที่ ๔ ที่เกี่ยวข้องให้ดำเนินการตามเป้าหมายประเด็นการตรวจราชการในการให้พื้นที่ที่มีความเข้าใจการดำเนินการจัดตั้งคลินิกกัญชาแบบบูรณาการ โดยการจัดทำแนวทางการจัดบริการคลินิกกัญชาทางการแพทย์แบบบูรณาการ ในสถานพยาบาลเอกชนตามพระราชบัญญัติสถานพยาบาล (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๙ ที่ได้รับอนุญาตให้จำหน่าย (จ่าย) ยา กัญชา ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๒ ทั้งนี้จากการดำเนินงานจัดทำแนวทางการจัดบริการคลินิกกัญชาทางการแพทย์แบบบูรณาการในสถานพยาบาลภาคเอกชนสามารถสรุปความก้าวหน้าในการดำเนินงาน และประเด็นปัญหา/จุดร่วมของปัญหาหรือความเสี่ยงต่อความสำเร็จของงาน

๓. ผลการดำเนินงาน

เขตสุขภาพที่ ๔ มีการจัดตั้งหน่วยบริการทางสาธารณสุขที่มีการจัดบริการคลินิกกัญชาทางการแพทย์แบบบูรณาการที่เป็นสถานพยาบาลเอกชน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เกณฑ์เป้าหมาย : เขตสุขภาพละ ๑ แห่ง ผลการดำเนินงาน ได้จำนวน ๓ แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลอภินิหารเวชกรรม (รพท.เอกชน ขนาดเล็ก จังหวัดสระบุรี) สหวรรณคลินิกทางด้านโรคเด็กและระบบประสาท จังหวัดนนทบุรี และพระปิ่น ๗ คลินิกเวชกรรม จังหวัดปทุมธานี รายละเอียดดังแสดงในตาราง

ตาราง จำนวนสถานพยาบาลภาคเอกชนที่มีการจัดบริการคลินิกกัญชาทางการแพทย์แบบบูรณาการ

จังหวัด	จำนวนสถานพยาบาลเอกชนที่มีการจัดบริการคลินิกกัญชาทางการแพทย์แบบบูรณาการ
นครนายก	๐ แห่ง
ปทุมธานี	๑ แห่ง
อยุธยา	๐ แห่ง
อ่างทอง	๐ แห่ง
ลพบุรี	๐ แห่ง
สิงห์บุรี	๐ แห่ง
สระบุรี	๑ แห่ง
นนทบุรี	๑ แห่ง
รวม	๓ แห่ง

๔. ปัญหาและอุปสรรค แนวทางแก้ไข

สถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) ทำให้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องมีภารกิจ ควบคุม ป้องกัน รักษาโรคติดเชื้อ COVID-๑๙ เช่น แพทย์ผู้ดูแลคลินิกเป็นแพทย์อายุรกรรม/ เจ้าหน้าที่แพทย์แผนไทย ได้รับมอบหมายให้ทำงานอื่น และมีการปิดบริการนวดไทย รวมถึงมีการจำกัดปริมาณของผู้เข้ารับบริการในคลินิก แพทย์แผนไทย เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรการควบคุมและป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) ทำให้มีผู้รับบริการแพทย์แผนไทยลดลง

๕. นวัตกรรม/ตัวอย่างที่ดี/ปัจจัยความสำเร็จ

นวัตกรรม/ตัวอย่างที่ดี

๕.๑ มีการค้นหาผู้ป่วยเชิงรุกจากกลุ่มเป้าหมายที่มีข้อบ่งชี้ เช่น Palliative care Neurpathic pain Parkinson Epilepsy เพื่อเข้าสู่การรับบริการฯ

๕.๒ มีการดูแลผู้ป่วยที่จำเป็นต้องใช้กัญชาทางการแพทย์ด้วยกลไกสหประชาตัว ๓ คน

๕.๔ แอปพลิเคชัน “คุยกับหมอ” เพื่อพูดคุยเกี่ยวกับการใช้ผลิตภัณฑ์กัญชาทางการแพทย์

๕.๕ น้ำมันกัญชาอาจารย์เดชา

๕.๕ การปรับการให้บริการกัญชาทางการแพทย์ในช่วงสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) โดยการใช้ Telemedicine

๕.๖ ระบบป้องกันการเกิดอันตรรกิริยาระหว่างสารสกัด THC กับยาอื่น ๆ

- ทำโปสเตอร์ อันตรกิริยาระหว่างสารสกัด THC กับยาอื่น ๆ สำหรับใช้ในห้องตรวจคลินิก กัญชาทางการแพทย์และห้องจ่ายยาทุกแห่ง

- Pop up alert message ในโปรแกรมคีย์ยา “ผู้ป่วยใช้ THC ระวัง DI” เพื่อใช้เตือนเภสัชกร และบุคลากรทางการแพทย์ กรณีสั่งใช้ยา และก่อนจ่ายยาให้ผู้ป่วย
- สมุดประจำตัวผู้ป่วยใช้กัญชาทางการแพทย์ เพื่อเป็นการให้ข้อมูลกับผู้ป่วย และพกติดตัว กรณีไปรับการรักษาต่อที่โรงพยาบาลอื่น

ปัจจัยความสำเร็จ

๑. การสนับสนุนการดำเนินงานจากผู้บริหารทุกระดับ
๒. ทักษะคติและความมั่นใจในการใช้กัญชาทางการแพทย์ของผู้สั่งใช้ยา
๓. การออกแบบระบบการสั่งใช้ยา การเบิกจ่ายยา การคีย์ข้อมูลและการส่งต่อเป็นไปแนวทางเดียวกัน เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการทำงาน
๔. การทำงานเป็นทีมของสหสาขาวิชาชีพ ที่ปฏิบัติงานในคลินิกกัญชาแบบผสมผสานมี ความสามัคคีช่วยเหลือกันเป็นอย่างดี และทีมแพทย์ผู้รับผิดชอบคลินิกกัญชากำกับดูแลให้คำแนะนำ และให้คำปรึกษา เป็นอย่างดีตลอดเวลาเมื่อเกิดปัญหาในการปฏิบัติงาน
๕. มีการติดตามนิเทศงานจากทีมผู้บริหาร คณะกรรมการ Service plan สาขากัญชาทางการแพทย์อย่างต่อเนื่อง

๖. ข้อเสนอแนะของผู้นิเทศ

๖.๑ สำหรับพื้นที่

- จัดให้มีผู้ปฏิบัติงานหมุนเวียนเข้ามาทำงานกัญชาทางการแพทย์มากขึ้น สนับสนุนให้ บุคลากรเข้ารับการอบรม และกำหนดบทบาทหน้าที่ของแต่ละวิชาชีพในคลินิกกัญชาให้ชัดเจน รวมทั้ง พัฒนาระบบส่งต่อระหว่างเครือข่าย
- จัดเตรียมสถานที่ให้บริการคลินิกกัญชาให้เหมาะสมชัดเจนรวมทั้งจัดหาอุปกรณ์ในการให้บริการที่พร้อมต่อการให้บริการผู้ป่วย
- ขับเคลื่อนงานกัญชาในชุมชนผ่านเครือข่าย อสม. โดยคัดกรองกลุ่มผู้ป่วยเชิงรุกจากกลุ่มผู้ป่วยที่มีข้อบ่งชี้ ได้แก่ Palliative care เพื่อให้ผู้ป่วยได้เข้าถึงบริการคลินิกกัญชาทางการแพทย์มีจำนวนมากเพิ่มขึ้น

๖.๒ สำหรับส่วนกลาง

- ส่งเสริมให้บุคลากรทางการแพทย์ และสหวิชาชีพเข้ารับการอบรมการเพิ่มพูนทักษะผู้ปฏิบัติงานสหวิชาชีพในคลินิกกัญชาทั้งแผนปัจจุบันและแผนไทย
- สื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ข้อมูลเกี่ยวกับกัญชาทางการแพทย์ เช่น สื่อประชาสัมพันธ์ / สื่อออนไลน์
- ส่งเสริม สนับสนุน ประชาสัมพันธ์ และ ให้ความรู้ด้านการใช้กัญชาทางการแพทย์ผ่านช่องทางต่าง ๆ
- มีแผนการเปิดคลินิกกัญชาทางการแพทย์แผนไทยในสถานพยาบาลเอกชนที่เพิ่มขึ้นและครอบคลุม

นายมนัสพงษ์ มาลา
ตำแหน่ง นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ

Email : nayhlo@gmail.com

โทร ๐๖๒ ๖๓๗ ๗๙๙๗

ผู้รายงาน